

Posudek bakalářské práce Miroslava Lacka Revizionitické snahy Maďarska po prvej svetovej vojne v regióne strednej Európy.

Miroslav Lacko se ve své práci soustředil na problematiku budování nové pozice Maďarska v poválečných letech 1918-21, a to jak ve vnitrostátním a regionálním, tak v širším mezinárodně politickém kontextu. Úroveň práce autora je, po mém soudu, třeba hodnotit ze dvou rozdílných hledisek. Na straně jedné je to heuristická průprava a samotné zpracování tématu. Tyto aspekty vykazují velmi dobrou úroveň a zaslouží si hodnocení pozitivní. Autor přistoupil k práci nanejvýš svědomitě, jeho průprava byla dosti široká, založená na studiu domácí i zahraniční literatury a rovněž, což u tohoto typu prací nebývá pravidlem, na studiu archivních dokumentů. Vzhledem k jazykové vybavenosti se nabízelo studium zejména zahraničních materiálů z proveniencie někdejšího Ministerstva zahraničních věcí ČSR a jeho hodnotících zpráv k vývoji v Maďarsku.

Stejně systematický přístup uplatnil Lacko při zpracování tématu. Je pro něj příznačná snaha o postižení širokého spektra aspektů základní problematiky a o jejich důkladnou analýzu. Tak můžeme hodnotit již vstupní kapitoly, popisující jak vývojové procesy let před první světovou válkou a v jejím průběhu, tak zejména situaci po jejím skončení. Autor přitom věnuje pozornost nejen základním vnitropolitickým aspektům historického vývoje, ale ve snaze o postižení hlubších souvislostí vstupuje na pole sociální antropologie a studia proměny mentality maďarské společnosti. Následné kapitoly jsou naopak věnovány maďarskému zahraničně politickému vyrovnávání se s důsledky válečných změn. I v těchto pasážích autor postupuje systematicky a snaží se o maximálně přesné a ucelené postižení všech podstatných aspektů vývoje s využitím širokého spektra dostupné literatury i archivních materiálů.

Slabiny práce naopak spatřuji ve formální rovině. Lacko se obtížně vyrovnával s jistou počáteční nejistotou při vymezení základního tématu a stanovení způsobu jeho zpracování. Tato nejistota paradoxně vyplynula z výše pozitivně hodnocené snahy o postižení co nejširších souvislostí vývoje Maďarska a maďarské společnosti. Tento extenzivní přístup v sobě skrýval jisté nebezpečí, které se autorovi ne zcela podařilo překonat. Zachycení daného vývoje se mohlo opřít o celou řadu procesů, soustředit se na mnoho rovin, na nichž by bylo možno doložit řešení stanovené hypotézy o účelové snaze přizpůsobení se maďarské politiky požadavkům mocností v zájmu o dosažení nové stabilní a silné pozice v regionu (s. 9). Ale z práce autora jsem měl a mám pocit, že teprve v průběhu psaní krystalizovala jeho představa o koncepci a samotném rozsahu tématu. A stejně tak čtenář předložené práce až v průběhu četby zjišťuje a upřesňuje badatelský a analytický záměr autora, když samotné vymezení tématu je v Úvodu překryto s popisem obsahu jednotlivých kapitol (s. 9-10); i tato skutečnost dokládá nedostatečně jasnou primární představu autora o koncepci práce.

S tím koresponduje rovněž poněkud zavádějící titul práce, „Revizionistické snahy Maďarska ...“. V závěru práce (s. 54) se přitom dočteme následující shrnutí: „Na základě vyššie uvedeného tak možneme povedať, že hypotéza o nadviazaní kontaktov s dohodovými mocnosťmi a o „nutnom“ rešpektovaní Versaileskej mierovej konferencie a Trianonskej mierovej zmluvy, kvoli lepšiemu postaveniu Maďarska sa potvrdila, ...“. Jinými slovy, autor dochází ve své analýze k oprávněným závěrům o pragmatické snaze maďarských politických elit přizpůsobit se podmínkám změny, nikoli s nimi za každou cenu bojovat a usilovat o jejich diametrální proměnu. Ona jednoznačná revize výstupů mírových smluv byla základem politické strategie jen části politického spektra. I zde mohu konstatovat, že Lacko až postupem času dospěl k závěrům a ke stanovení přesnějšího koncepčního pojetí, které však již nedokázal zpětně dostatečně flexibilně a organicky zapracovat do textu práce.

Samostatný komentář si zaslouží poznámkový aparát knihy. Autor zvolil zkrácené citační odkazy přímo v textu, poznámky pod čarou využívá jen za účelem vysvětlivek k textu. Takto pojaté citační odkazy zjednodušují a odlehčují poznámkový aparát, nicméně to nesmí být na úkor úplné a přehledné citační informace. Jinými slovy, pokud k tomuto zjednodušení dojde u odkazů na literaturu, která je následně detailně rozepsaná v bibliografickém přehledu, je po formální stránce vše v pořádku. Ale k podobnému zjednodušení by nemělo docházet u odkazů na archivní materiály, neboť v těchto případech již nemá čtenář možnost získat kompletní informaci o uložení konkrétního dokumentu a v případě badatelského zájmu jej dohledat a ověřit. Citát autentické zprávy československého velvyslance nelze odkázat pouze na úrovni informace o archivu a čísle kartonu (zde s. 35 „Archiv MZC ČR, karton č. 38) a identickým postupem jako u literatury jej následně upřesnit v jednotném přehledu všech použitých archivních dokumentů. U prací postavených na archivních materiálech by totiž nebylo myslitelné, aby se čtenář v přemíře odkazů orientoval a dohledával zkrácené odkazy v závěrečném přehledu, čítajícím třeba několik stovek položek. Navíc u citace archivního dokumentu vždy roste nebezpečí pochybení, neboť definování dokumentu závisí často na samotném autorovi, řada dokumentů nemá nezpochybnitelné identifikační znaky, jako je tomu u titulů knih. Je velmi cenné, že autor heuristickou přípravu postavil rovněž na výzkumu archivních materiálů, nicméně tímto přístupem jejich využití pro práci do jisté míry znehodnotil.

Zpracování tématu a analytickou schopnost autora hodnotím značně vysoko, avšak formální pochybení konečné hodnocení snižují. Na základě výše zmíněných skutečností konstatuji, že práce Miroslava Lacka splňuje nároky kladené na bakalářské práce, s ohledem na dílčí výhrady však doporučuji její hodnocení na škále **velmi dobře – dobře**.

V Hýskově, 31. srpna 2011

posudek vypracoval
Doc. Mgr. Vratislav Doubek, Dr.